

dosar nr. 3ra-813/2018

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: E. Cojocari)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu)

Î N C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Victor Zatic,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Zatic
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la
contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-au respins apelurile declarate de Victor Zatic și Casa Națională de Asigurări
Sociale a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 31 octombrie 2017 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 17 iulie 2017, Victor Zatic, a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM cu privire la contestarea
actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul Victor Zatic, a indicat că, la
07 martie 2017 a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău
Buiucani, o cerere, prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru limită de vârstă
anticipat, conform art. 15 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 cu
privire la sistemul public de pensii.

Reclamantul Victor Zatic, a indicat că, la 13 aprilie 2017, în adresa lui a fost
expediată, decizia cu privire la refuzul stabilirii pensiei nr. 92/2017/31070 din
07 aprilie 2017, adoptată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău
Buiucani, fiind recepționată de către acesta, la 26 aprilie 2017.

Astfel, a indicat că, în motivarea deciziei cu privire la refuzul stabilirii
pensiei, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani, a invocat că, la
data de 01 ianuarie 2017, Victor Zatic nu avea stagiul de cotizare de 33 ani,
stabilit de art. 42 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998, cu privire la sistemul
public de pensii, și avea un stagiul, de cotizare doar de 32 de ani, de aceea nu avea
dreptul la stabilirea anticipată a pensiei.

Reclamantul Victor Zatic, a invocat că, responsabilii de la Casa Teritorială
de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani, nu au luat în calcul anul 1992, pentru

care nu ar fi fost achitate contribuții de asigurări sociale. Iar, la 17 mai 2017, angajații Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani, i-au explicat că nu sunt dovezi de transfer, în contul fondului social, de către SA "Universul" pentru anul 1992 și că, în darea de seamă a SA "Universul" pe primul trimestru a anului 1993, nu figurează sold la începutul anului.

Reclamantul Victor Zatic, a menționat că, nu este de acord cu motivele indicate în decizia, privind refuzul stabilirii pensiei nr. 92/2017/31070 din 07 aprilie 2017 și în acest sens, la 18 mai 2017, a depus o cerere prealabilă, la 3 instituții de stat abilitate și anume: Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani, care a pronunțat decizia contestată de el. Cererea prealabilă a depus-o în cadrul termenului de 30 de zile de la data comunicării, deciziei cu privire la refuz, stabilit de art. 14 al Legii contenciosului administrativ, iar la data de 20 mai 2017 a primit de la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei răspunsul, în care a fost indicat că nu este de competența acestuia examinarea cererii, și că urmează să se adreseze la Casa Națională de Asigurări Sociale.

Reclamantul Victor Zatic, a relatat că, la 24 iunie 2017 a primit 2 scrisori de la Casa Națională de Asigurări Sociale nr. Z-868/16 din 22 iunie 2017 și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani, nr. 7647 din 16 iunie 2017, informându-l că cererea sa prealabilă a fost respinsă, deoarece toate organizațiile sunt obligate să plătească cotele de asigurări în Fondul Social al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, fișele de calcul prezentate nu corespund standardelor evidenței contabile, nu sunt vizate și cusute și că fișa sa pentru anul 1992, care are 12 luni integral, este îndeplinită la Centrul de Producție "Universul" SA, dar conform carnetului de muncă a activat de la 30 octombrie 1992 la SA "Universul", acestea fiind două organizații diferite, toate fișele de calcul sunt înscrise din ianuarie până în decembrie cu același pix, ceea ce este imposibil și nu se vede reținerea 1% la syndicate, care era obligatoriu și că fișa de calcul nu dă dovada achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii. În realitate stagiul său de cotizare reprezintă 33 de ani și nu 32 ani, așa cum subiectiv și neîntemeiat a considerat pârâta Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani.

Reclamantul Victor Zatic, consideră că argumentele refuzului, invocate de pârâta Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani, sunt neîntemeiate și contradictorii, din motiv că pe parcursul anului 1992, în fiecare din cele 12 luni, întreprinderea la care a activat, i-a reținut din salariu cota de asigurare obligatorie pentru fondul de pensie, fapt ce rezultă clar din fișa sa de calcul nr. 6, pentru anul 1992, cât și prin câteva liste de plată pentru lunile ianuarie, februarie, martie, aprilie, mai ale anului 1992.

Reclamantul Victor Zatic, a invocat că, pârâta Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani, în mod ilegal pune în sarcina lui obligația angajatorului de a transfera cotele de asigurare pentru pensie, reținute din salariul său, această obligație, este a întreprinderii și nu a lui, astfel, nu trebuie să răspundă material pentru neîndeplinirea obligației întreprinderii.

Reclamantul Victor Zatic, a relatat că, argumentul precum că Centrul de Producție "Universul" SA și SA "Universul" sunt organizații diferite nu corespunde realității, or, prima întreprindere s-a reorganizat în a doua și SA

”Universul” și este succesorul de drepturi a Centrului de Producție ”Universul” SA, fapt stipulat în punctul 1.9 al Statutului SA ”Universul”. Iar, invocarea nereținerii 1% pentru sindicate de asemenea nu are importanță, neexistând nicio legătură între această reținere și reținerea cotei pentru pensie, care a avut loc în realitate și pârâta Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani iarăși pune în sarcina lui o obligație a întreprinderii, care nu-i poate fi imputată.

Reclamantul Victor Zatic, a susținut că, prin decizia cu privire la refuzul stabilirii pensiei nr. 92/2017/31070 din 07 aprilie 2017, i-au fost încălcate drepturile de beneficiere anticipată, de pensia pentru limită de vârstă, de proprietate asupra pensiei, de a nu fi obligat la muncă forțată, prin refuzul de a soluționa cererea sa prealabilă, prin care se încalcă drepturile sale, adică prin imposibilitatea sa de beneficiere anticipată de pensia pentru limită de vârstă. Prin lipsirea sa de a dispune de pensie, asupra căreia are dreptul, precum și prin obligarea de a munci forțat încă un an, pârâta Casa Națională de Asigurări Sociale Oficiul Teritorial Chișinău, Buiucani, îi cauzează suferințe morale, care constau din sentimente negative, rezultate din tensiune nervoasă permanentă.

Reclamantul Victor Zatic, a solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la refuzul stabilirii pensiei nr. 92/2017/31070 din 07 aprilie 2017, adoptată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău Buiucani, dat fiind faptul, că lezează dreptul său, de stabilire anticipată a pensiei pentru limită de vârstă, recunoașterea dreptului său de stabilire anticipată a pensiei pentru limită de vârstă, obligarea pârâtei de a-i stabili, anticipat, pensia pentru limită de vârstă, începând cu data de 07 martie 2017 și încasarea prejudiciului moral în mărime de 10000 lei.

Prin hotărârea din 31 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Victor Zatic, s-a recunoscut ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale Buiucani mun. Chișinău nr. 87 (93/2017/31070) din 07 aprilie 2017, cu privire la refuzul în recalcularea pensiei anticipată lui Victor Zatic, s-a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani mun. Chișinău, de a recalcula pensia lui Victor Zatic pentru limita de vârstă anticipat și a o achita, începând cu 07 martie 2017 conform Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 cu privire la sistemul public de pensii. În rest, pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins din lipsă de temeii, apelurile declarate de Victor Zatic și Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 31 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată, depusă de Victor Zatic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, cu privire la recunoașterea ilegală a deciziei, cu privire la refuzul în stabilirea anticipată a pensiei și obligarea de a o calcula și încasarea prejudiciului moral.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, hotărârea instanței de fond, este întemeiată, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept material și cu respectarea normelor de drept procedural și care urmează a fi menținută.

Instanța de apel și-a întemeiat concluzia în baza prevederilor art. art. 1, 2, 3, 14, 16, 17, 25, 26 al Legii Contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10

februarie 2000, art. 1, 2, 7, 10, 15¹, 30, 31, 40, 42, 50, 51, 51, 52 alin. (1) și (3) al Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 cu privire la sistemul public de pensii, art. 20 21, al Legii nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat, art. 11, 1422, 1423 Cod civil.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a concluzionat că, admiterea parțială a acțiunii și constatarea încălcării dreptului reclamantului la obținerea pensiei, precum și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia pentru limită de vârstă anticipat și a o achita, este prin sine o satisfacție morală suficientă, pentru orice prejudiciu moral eventual suferit de către Victor Zatic.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale, ce aparțin persoanei, din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege, prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale.

Instanța de apel a menționat că, în virtutea prevederilor art. 24 alin. (3) Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000, care stipulează că, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea, în cererea despre compensarea prejudiciului moral, trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni (inacțiuni), i-au fost cauzate suferințe morale și, în mod obligatoriu, necesită să argumenteze, prin ce se manifestă, în realitate, aceste daune.

Instanța de apel a reținut că, la determinarea chestiunii cu privire la existența și mărimea prejudiciului moral, se vor lua în considerație circumstanțe probatoare, în particular, se va ține cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice, sau fizice cauzate, luându-se în considerare circumstanțele, în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Instanța de apel a invocat că, criteriul echității presupune că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și rezonabile, adică trebuie stabilite în așa fel, încât să asigure efectiv, dacă este cazul, o compensare suficientă și nicidecum una exagerată a prejudiciului cauzat și, în orice caz, nu se admite o îmbogățire fără justă cauză, prin atribuirea unor sume de bani, atunci când pretinsa pagubă morală este una declarativă.

Instanța de apel a indicat că, la stabilirea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, instanțele de judecată trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice invocate de partea vătămată, cât și datele obiective care certifică acest fapt.

Instanța de apel a reținut că, petiționarul Victor Zatic, fiind victimă a acțiunilor pârâtei Casei Naționale de Asigurări Sociale al Republicii Moldova, care este o autoritate publică, a suferit un anumit grad de incertitudine și frustrare.

Însă, instanța de apel a invocat că, nu au fost prezentate probe, ce denotă suportarea de către apelantul Victor Zatic a careva suferințe psihice profunde, care, datorită gravității lor, să justifice și să implice necesitatea de reparare a prejudiciului moral, prin echivalent bănesc.

Instanța de apel a concluzionat că, hotărârea instanței de judecată, care a dat câștig de cauză reclamantului Victor Zatic, este un remediu efectiv și adecvat, pentru a repara inconveniențele retrăite de acesta, din cauza acțiunilor pârâtei.

La 10 mai 2018, Victor Zatic, a declarat recurs împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie încasat prejudiciul moral în sumă de 10000 lei.

În motivarea cererii de recurs, recurentul Victor Zatic, a indicat că, nu este de acord parțial cu decizia instanței de apel, o consideră ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Recurentul Victor Zatic, a invocat că, în hotărârea instanței de fond a fost stabilit că a avut loc încălcarea dreptului nepatrimonial de a ieși anticipat la pensie.

Recurentul consideră că prin respingerea cererii, pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă i-a fost cauzată o daună materială, prin reținerea plății pensiei, din care a rezultat imposibilitatea de beneficiere anticipată, de pensia pentru limită de vârstă, prin lipsirea sa de a dispune de pensia, asupra căreia are dreptul, precum și prin obligarea de a munci forțat încă un an.

Recurentul Victor Zatic, a indicat că, în cazul admiterii acțiunii în contencios administrativ, instanța se pronunță și asupra reparației prejudiciului moral cauzat, prin actul administrativ ilegal sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile, însă numai în cazul în care există cererea persoanei vătămate.

Recurentul Victor Zatic, consideră că, în privința dovedirii prezenței suferințelor psihice suportate și a gradului acestora, legislația Republicii Moldova nu oferă nici o formă probatorie, prin care să fie dovedite acestea, dat fiind faptul că ele nu sunt de esență materială, ci spirituală și în cea mai mare parte, nu pot fi confirmate prin probe materiale. De aceea, pretenția de a dovedi ceva de origine spirituală, cu probe materiale o consideră cel puțin neîntemeiată.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 14 martie 2018, prin scrisoarea de expediere nr. 3124 (f. d. 129), însă dovada recepționării acesteia la materialele cauzei, lipsește.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de Victor Zatic, la data de 10 mai 2018, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 23 mai 2018, în adresa intimatei Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, a fost expediată copia recursului declarat de Victor Zatic, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv, și nu au depus referință în termenul stabilit, la cererea de recurs declarată de Victor Zatic.

Examinând temeiurile recursului declarat de Victor Zatic, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care, erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Victor Zatic, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Victor Zatic, se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes

(cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Victor Zatic.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se considera inadmisibil recursul declarat de Victor Zatic, împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Zatic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan